

איש ה"שטרן" בישראל, שבתאי טל, שנקרא להאמבורג כדי להשתתף

העורכים שהסתכנו וסיכנו את שטרן בפרשת יומני היטלר. אסיפת העיתונאים החליטה שאין אפשרות לעבור עם שני העורכים החדשים, מכיוון שההזדהות הפוליטית שלהם מנוגדת לקו הליברלי של שטרן.

החלטנו שלא ננטוש את משרדי המערכת ונאייש אותם כל הזמן. ערכנו תורנויות ולמרות שלא עברנו, המישרדים לא נעזבו אף לרגע. לא שבתנו, כי על פי חוקי העבודה הגרמניים אסור לשבות אבל מותר לכנס אסיפות עובדים על חשבון המעביד. וכך היה. כינסנו אסיפות שדנו בעניינים לגיטימיים.

ביום השלישי כונסה אסיפה של כל 3000 עובדי הקונצרן גרונר אונד יאר. הנמצא בידי של איל-התיקשורת ריינר מון, שהוא בין היתר הבעלים של בטלסמן — אחד מבתי ההוצאה לאור הגדולים בעולם, המוציא לאור את שטרן וחולש על 300 חברות נוספות העוסקות בתיקשורת. באותה אסיפה דנו בתהליכים שגרמו לפירסום היומנים, וזה היה פורום אדיר להטחת האשמות הדדיות.

עד כאן תיאורו של שבתאי טל.

הכתב שבתאי טל, כתב שטרן בישראל, הוזעק עליידי חברי המערכת בהמבורג, כדי להשתתף במרד.

מילכוד פנטסטי

מה בעצם גרם לעיתונאי גרט היידמן, כתב ממוכשר וותיק בן 50, שהתמחה בתחקירים עיתונאיים, ליפול אל תוך התרמית העיתונאית הגדולה של המאה? שבתאי טל סבור כי היידמן נסחף והסתחרר, ונקלע למילכוד פנטסטי. הוא פשוט נשבה בקסם האדיר של גילוי עיתונאי מסוג זה, אומר טל. עד היום לא ברור אם היידמן לקח חספ לעצמו. קונארד קויו, הרמאי ש"עבר" על היידמן, טוען כי מתוך 9 מיליון המארקים ששילם שטרן הגיעו לכיסו 2.5 מיליון מארק בלבד! לאן אם כך נעלמו שבעה מיליוני המארקים הנותרים?

קונארד קויו, סוחר במזכרות מתקופת הרייך השלישי המתגורר בשטוטגרט, הציג את עצמו לפני היידמן כקונארד פישר. בינואר 1980 הוא התקשר עם היידמן ואמר לו כי יש באפשרותו להשיג את יומני היטלר. כשהיידמן חקר מגניי השיג סוחר-מזכרות משטוטגרט את היומנים, סיפק לו קויו סיפור משכנע: הוא גילה לו כי גיסו, גינתר קרפס, הוא מנהל מוסיאון במיורח-גרמניה ושאחיו, היינץ פישר, הוא גנרל בצבא העממי של מיורח-גרמניה. האח והגיס יעזרו לו להשיג את היומנים, טען. איך הגיעו הגיס והאח אל היומנים? גם לזה היתה לפישר תשובה משכנעת: הוא סיפר להיידמן כי הגיס הכיר במיקרה כפרי בקירבת הכפר ברנסדורף, שטען כי הוא היה חברו של היטלר, וכי הוא מכיר כפריים שרוקנו מטוס שהתרסק בשנת 1945 ושנשא מטען שנשלח

יושבים בקנטינה — בסך הכל 162 איש, שאני מכיר את רובם. האווירה היתה קשה מאוד, ממש מרכאה, והוחלט בהצבעה כי אנחנו מטרבים לעבור עם שני העורכים החדשים שמונו עליידי ההוצאה לאור. השניים, יונאנס גרוס, שהוא עורך שבועון-הכספים קפיטל הידוע כשמרן וכימני ברצועותיו הפוליטיות, והר"ר פטר שול לטור, שהוא איש טלוויזיה וכיהן כראש משרד רשת הטלוויזיה והידהאף בפאריס. הרגשנו שאין אנו מפקפקים במיומנות המיקצועית של השניים. אני אישית יודע שהם עיתונאים גדולים, אבל השניים האלה, כך סברנו, אינם מתאימים לשטרן. לשטרן יש מה שנקרא בגרמנית "שטטוט" — תקנות — והתקנות אומרות כך ואני מצטט בתרגום חופשי: "שטרן הוא שבועון קעל קו פוליטי אך בלתי-תלוי באירגונים כלכליים, במפלגות או בקבוצות אינטרסנטיות שונות. מערכת שטרן מודעה עם סידורי החופש המוקרטי ועקרונות ליברליים מתקדמים. אף עורך או עובד לא יחוייב לעסוק או לכתוב בנושא המנוגד לעקרונותיו ולמצפנו, והרבר לא ישמש נגדו".

ביום השישי, ה-13 במאי — שימי לב, תאריך מקולל — החליט בית ההוצאה לאור למנות את שני העורכים השמרניים, שמונו בעקבות פיטורי

הבושה הגדולה

נשפכו כבר גלונים של דיו. בימים אלה חזר לישראל איש השטרן בישראל שבתאי טל. טל הוזעק מתל-אביב להאמבורג, ביחד עם כל כתבי השטרן ברחבי העולם, כדי לנסות ולהציל את כבודו האבוד של השבועון, הנמכר מדי שבוע במיליון ו-600 אף עותקים.

שבתאי טל סיקר את השיחות שהתנהלו בנתניה בין לבנון וישראל, ערב החתימה על הסכם-השלום כשה"בפר" שלו ציפץ והוא קיבל הודעה ממישרד המערכת בהאמבורג לטוס מייד לגרמניה. טל הבין שמדובר במיקרה-חרום. הוא נזח את הסיקור כדי להצטרף בהקדם האפשרי אל חבריו המורדים.

על מה שקרה בבניין מערכת "שטרן" באותם ימי מרד, שסקרו בכל אמצעי-התיקשורת בעולם, מספר שבתאי טל:

נמסר לי כי בערב יום השישי תתקיים אסיפת-מערכת בקנטינה של שטרן, וכי כל כתבי שטרן, ללא יוצא מהכלל, חייבים להתייצב. שטרן מחזיק 11 כתבים ברחבי העולם, וכולם — אבל כולם ללא יוצא מהכלל — הגיעו להאמבורג. הכתב הניו-יורקי והכתב היושב במוסקבה, המדווח מוויינגטון, היושב ברומא וזה מריו.

לקחתי את זה כמו משימה עיתונאית. עליתי מייד למטוס לופטהאנזה. לכל הכתבים הורים יש כרטיסי-אשראי על טיסות. מבחינה זאת אנחנו מאוד מסודרים.

"לא שבתנו, התאספנו"

עבור כמה שעות הגעתי למישרד המערכת בהאמבורג. פגשתי את כל החברה

חמישה במאי - יומני היטלר פרשת הס' זעקה הכותרת באותיות אדומות כדס מעל לגליון השטרן. הגליון נעלם מהדוכנים ונחשב כיום כבעל ערך.

של הס ב-1941 לאנגליה. הס, אחרון האסירים המרצה עדיין עונש-מאסר בבית-הסוהר לפשעי-מלחמה בשפנדאו שליד ברלין, שותק עד עכשיו. כל הפרשה התגלתה כמעשה תרמית.

היטלר והס בתמונה שהתפרסמה בגליון שטרן. בכותרת לתמונה מתגאה שטרן כי הוא מגלה בפעם הראשונה לעולם את מה שהתרחש מאחורי שלוחות המיסתורית

ב-28 באפריל 1983 יצא השבועון הגרמני שטרן כמה שאמור היה להיות אחד הסקופים העיתונאיים הגדולים ביותר של המאה — גילוי יומני היטלר. על מה שקרה אחר-כך, על חשיפת התרמית הגדולה ועל מרד עובדי שטרן —